

.....
(data)

.....
(nazwisko i imię ucznia)

klasa

PRACA KONTROLNA NR 2

z języka polskiego
rok szkolny 2020/2021

Napisz wypracowanie na temat:

Koncepcja ludzkiego losu. Jaką postawę przyjmuje człowiek wobec śmierci i przeznaczenia? Odpowiedz na pytanie, dokonując analizy ody Horacego *Nie pytaj próżno, bo nikt się nie dowie...* i *Trenu XI* Jana Kochanowskiego. Zwróć również uwagę na doktryny filozoficzne wpisane w oba utwory.

Horacy Carmina I, 9

Nie pytaj próżno, bo nikt się nie dowie...

Nie pytaj próżno, bo nikt się nie dowie,
Jaki nam koniec gotują bogowie,
I babilońskich nie pytaj wróżbiarzy.
Lepiej tak przyjąć wszystko, jak się zdarzy.
A czy z rozkazu Jowisza ta zima,
Co teraz wichrem wełny morskie wzdyma,
Będzie ostatnia, czy też nam przysporzy
Lat jeszcze kilka tajny wyrok boży,
Nie troszcz się o to i ... klaruj swe winy.
Mknie rok za rokiem, jak jedna godzina.
Więc łap dzień każdy, a nie wierz ni trochę
W złudnej przyszłości obietnice płocze.
(tłum. Henryk Sienkiewicz), Horacy, *Wybór poezji*, Wrocław 1991

Jan Kochanowski TREN XI

„Fraszka cnota”, powiedział Brutus porażony¹.
Fraszka, kto się przypatrzy, fraszka z każdej strony.
Kogo kiedy pobożność jego ratowała?
Kogo dobroć przypadku złego uchowała?
Nieznajomy wróg² jakiś miesza ludzkie rzeczy,
Nie mając ani dobrych, ani złych na pieczy.
Kędy jego duch wienie, żaden nie ulęże³:
Praw li, krzyw li⁴, bez braku⁵ każdego dosięże.
A my rozumy swoje przedsię udać chcemy⁶,

Jan Kochanowski, *Poezje*, Warszawa 1993

¹ **Brutus porażony** - pokonany; Brutus, reprezentant cnót rzymskich, zabójca Juliusza Cezara (44 r. p.n.e.), został pokonany przez Oktawiana Augusta pod Filipi (42 r. p.n.e.). Po klęsce popełnił samobójstwo i miał wtedy powiedzieć: *O nędzna cnoto, byłaś tylko słowem*

² **nieznajomy wróg** - nieznana wroga siła, zły los, fatum

³ **nie uleże** - nie ulegnie w znaczeniu: nie schowa się, nie uchroni się.

⁴ **Praw li, krzyw li** – czy zły, czy dobry

⁵ **bez braku** - bez wyjątku

⁶ **rozumy swoje przedsię udać chcemy** - przecież chcemy udawać mądrych, rozsądnych

⁷ **hardzi między prostaki** – wywyższamy się nad ludzi prostych, mimo że nic nie wiemy

⁸ **upatrując** – pragnąc zrozumieć

⁹ **źrenice** - źrenicy.

¹⁰ **owa** – oto

¹¹ **baczenie** - rozsądek

Wypracowanie

[illegible]

